

Your guide to
sexual health and
wellbeing

Jūsų gidas apie
lytinę sveikatą
ir gerovę

What do you know about...

Chlamydia

Vaginal health

Genital herpes

Gonorrhoea

Genital warts

Ką žinote apie ...

Chlamidijozę

Vaginos sveikatą

Genitalijų herpesą

Gonorėją

Genitalijų karpas

LITHUANIAN

healthier
scotland
SCOTTISH GOVERNMENT

Atminkite, kad infekcija galite užsikrėsti ir neturint lytinių santykių.

NHS Health Scotland leidinys

Edinburgo ofisas

Woodburn House
Canaan Lane
Edinburgh EH10 4SG

Glasgo ofisas

Elphinstone House
65 West Regent Street
Glasgow G2 2AF

© NHS Health Scotland, 2009

NHS Health Scotland yra PSO kolaboracinis
centras Sveikatos Puoselėjimui ir
Visuomeninės Sveikatos Vystymuisi

Mes mielai apsvarstysime prašymus
vertimams į kitas kalbas ir formatus.
Prašome susisiekti su mūsų publikacijų
leidėjais adresu marketing@health.scot.nhs.uk
arba skambinti telefonu 0131 536 5500.

Jūsų gidas apie lytinę sveikatą ir gerovę

Gonorėja – atsakymai į jūsų klausimus

K. Kas yra gonorėja?

A. Gonorėja – tai dažnai pasitaikanti lytiškai plintanti infekcija (LPI), kurią sukelia bakterijos. Paprastai infekcija atsiranda genitalijų srityje, tačiau ji taip pat gali būti burnoje, sėdmenyse arba akyse.

K. Kokie yra gonorėjos simptomai?

A. Kai kurie žmonės, ypač moterys su gonorėja, neturi jokių nusiskundimų. Tai reiškia, kad infekcija gali būti negydoma kurį laiką.

Jei vis tik gonorėjos simptomai atsiras, paprastai tai įvyks praėjus nuo 1 iki 14 dienų po suartėjimo su infekuotu žmogum. Dažniausiai atvejais, atpažinti gonorėjos simptomus yra lengviau vyrams nei moterims. Jie paprastai pasirodo savaitės bėgyje.

Vyrai su gonorėja pastebės gausias žalias arba gelvos spalvos išskyras iš varpos. Kartais jaučiamas skausmas ar deginimas šlapinantis arba atsiranda išbėrimas ant varpos galvutės. Šioks toks diskomfortas ar patinimas gali būti ir sėklidžių srityje.

Maždaug 3 iš 4 moterų nejaučia jokių aiškių simptomų. Simptomai gali atsirasti šiek tiek vėliau, nei užsikrėtusių vyrų atvejais. Jie gali pasireikšti padidėjusiu išskyrų kiekiu iš vaginos, skausmais pilvo srityje, arba šlapinantis.

Kartais moterys gali kraujuoti tarp mėnesinių, po lytinių santykių, arba skūstis nereguliariomis ar gausiomis mėnesinėmis.

Gonorėja taip pat gali infekuoti kitas sritis, kaip pavyzdžiui, gerklę ir sėdmenis. Infekcijas šiose vietose yra sunkiau pastebėti.

K. Kaip galiu užsikrėsti gonorėja?

A. Gonorėja galite užsikrėsti vaginalinių, analinių arba oraliųjų lytinių santykių metu, kai santykiaujate be apsaugos priemonių arba dalinatės sekso žaislais. Gonorėja negalima užsikrėsti bučiuojantis, net ir tais atvejais, kai vienas iš partnerių turi infekciją savo gerklėje.

Jūs arba jūsų partneris užsikrėtėte šia infekcija nuo buvusio partnerio jums apie tai net nežinant. Kuo didesnis jūsų partnerių skaičius, tuo didesnė galimybė būti infekuotam.

Gonorėją taip pat gali perduoti infekuota motina savo kūdikiui gimdymo metu. Tokiais atvejais, kūdikis gali patirti akių infekcijas (konjunktivitas).

K. Kokie testai gali nustatyti gonorėją?

A. Jeigu jūs arba jūsų partneris susirūpinote, kad galite turėti gonorėją, nedelsiant apsilankykite pas savo gydytoją arba kitą sveikatos darbuotoją. Net jei ir neturite jokių simptomų, būtų gerai patikrinti. Gonorėją galite turėti net ir tais atvejais, kai jūsų partnerio rezultatai yra neigiami – kas kart pakeitus savo lytinį partnerį yra labai svarbu visuomet reguliariai patikrinti ar neturite lytiniu keliu plintančių infekcijų. Galite nueiti į savo vietinį sveikatos centrą arba į lytinės sveikatos tarnybą (kaip pavyzdžiui, GUM

Jūsų gidas apie lytinę sveikatą ir gerovę

(urogenitalinės medicinos) arba šeimos planavimo centrus). Tai specializuotos klinikos, dirbančios būtent su lytiškai plintančiomis infekcijomis. Jų paslaugos yra visiškai anonimiškos ir galima nueiti be pirminio apsilankymo pas savo šeimos gydytoją.

Tyrimą atlikti yra labai paprasta ir nesudėtinga. Paprastai tai atliekama paimant tepinėlj, ypač tais atvejais, kai turite būdingus simptomus. Kartais vyrus paprašys pateikti šlapimo pavyzdžius. Tepinėlių lazdelės atrodo panašiai kaip vatos krapštukai. Tepinėlis paimamas vos per keletą minučių ir procedūra nėra skausminga, nors iš pradžių galite jaustis nepatogiai.

Kartais rezultatus galite gauti tuoj pat, arba gali tekti palaukti nuo 1 iki 2 savaičių. Tai priklauso nuo to, kur jūs nuėjote atlikti tyrimus.

Yra būdinga, kad lytinių infekcijų galite turėti daugiau nei vieną tuo pat metu. Jums turėtų būti pasiūlytas pilnas lytinės sveikatos patikrinimas, į kurį įeina ir ŽIV, ir sifilis, ir chlamidijozė.

K. Jei man nustatė gonorėją, kas bus toliau?

A. Ankstyvas gonorėjos gydymas yra labai paprastas ir paprastai tereikia išgerti antibiotikų dozę.

Kai kurie antibiotikai naudojami gonorėjai gydyti gali įtakoti oralinių kontraceptinių piliulių veiksmingumą. Informuokite savo gydytoją arba med. seselę, jeigu geriate tokias piliules. Taip pat turite pranešti, jei esate nėščia, arba manote, kad yra galimybė, kad esate pastojusi, arba jeigu maitinate vaiką krūtimi. Šiais atvejais, jums gali būti skirtas kitoks antibiotikas.

Yra svarbu lytiškai nesantykiauti net ir naudojantis prezervatyvais iki bus praėjus 1 savaitė nuo to laiko, kai jūs ir jūsų partneris užbaigėte gydymo kursą, nes infekcija gali pasikartoti.

Su jumis gali susisiekti jūsų gydytojas arba lytinės sveikatos darbuotojai norėdami patikrinti, ar jūsų simptomai pranyko. Kai kurios iš užsienio atsivežtos infekcijos ne taip lengvai nugalimos Škotijoje paprastai naudojamais antibiotikais. Jeigu jūs arba jūsų partneris manote, kad galite būti užsikrėtę gonorėja besilankant užsienyje, informuokite savo gydytoją.

K. Kaip galiu pasakyti savo partneriui, kad užsikrėčiau gonorėja?

A. Kai kurie žmonės gali jausti nerimą, pyktį, išgąstį ar gėdą, kai reikia pasikalbėti apie lytiniu būdu plintančias infekcijas su savo esamu ar buvusiu partneriu/-iais.

Jei jūsų gonorėjos testo rezultatai buvo teigiami, gali reikėti patikrinti keletą iš jūsų buvusių partnerių. Lytinės sveikatos darbuotojai gali jums padėti suteikiant patarimus apie tai, kokius žmones reikia informuoti ir apie geriausius būdus su jais susisiekti. Jums leidus, jūsų klinikos darbuotojai gali susisiekti su jūsų partneriu/-iais arba pasiųsti jiems kvietimus su prašymu paskambinti į kliniką. Šis procesas vadinamas “partnerių pranešimu” arba “kontaktų ieškojimu”.

Jūsų gidas apie lytinę sveikatą ir gerovę

Darbuotojai paaiškins tam žmogui, kad yra galimybė, jog jie galėjo užsikrėsti LPI ir, kad jie turėtų atvykti pasitikrinti. Jūsų vardas nebus praneštas ir jūsų detalės bus saugomos visiškai konfidencialiai.

Niekas negali jūsų priversti pranešti savo partneriui/-iams apie tai kad užsikrėtėte LPI, bet tai yra labai rekomenduotina. Jei infekcija nebus diagnozuota ir gydoma, ji gali sukelti rimtas ligas.

K. Kas nutiks, jeigu gonorėja nebus gydoma?

A. Jei gonorėjos negydysite, yra rizika, kad infekciją perduosite kitiems žmonėms. Be to, patys rizikuosite sulaukti rimtų komplikacijų.

Vyrų atveju, negydoma gonorėja gali baigtis sėklidžių infekcijomis, sukeliančiomis skausmus ir sutinimą, o kai kuriais atvejais ir nevaisingumą.

Jei gonorėja negydoma, kai kurios moterys gali išvystyti dubens uždegiminę ligą (DUL), o kai kuriais rimtais atvejais, infekcija gali baigtis ektopiniu nėštumu ir nevaisingumu. Jei moteris infekuota nėštumo metu, galimas priešlaikinis kūdikio gimimas.

K. Kaip galima sumažinti riziką užsikrėsti gonorėja?

A. Geriausias būdas išvengti visų lytiškai plintančių infekcijų, įskaitant gonorėją, sifilį ir ŽIV yra laikytis **saugesnio sekso** taisyklių. Tai reiškia, kad reikia naudotis prezervatyvais, kai suartėjimas yra vaginalinis, analinis ir oralinis.

Saugesnis lytinis gyvenimas

Lytiškai plintančios infekcijos (LPI) gali būti perduodamos vieno asmens kitam lytinių santykių metu, kai santykiaujate be apsaugos priemonių ar dalinatės sekso žaislais. LPI galima užsikrėsti ir dažnai nekeičiant lytinių partnerių. Tačiau galimybė užsikrėsti LPI yra didesnė, jeigu neseniai pakeitėte savo lytinį partnerį arba jeigu turėjote daugiau nei du lytinius partnerius 12 mėnesių laikotarpyje.

Saugus seksas – tai lytinis aktas, kurio metu naudojami prezervatyvai ir dantų dambos oralinio sekso metu, bei prezervatyvai su vandens pagrindu pagamintais lubrikantais analinio ir vaginalinio sekso atvejais. Šios priemonės padeda apsaugoti nuo infekcijos jūsų partnerį.

Prezervatyvus (sargius) galite gauti nemokamai iš lytinės sveikatos tarnybų, kaip pavyzdžiui, GUM (urogenitalinės medicinos) ir šeimos planavimo, bei jaunimui skirtų anoniminių paslaugų. Juos taip pat galima įsigyti daugumoje vaistinių ir prekybos centruose. Visuomet naudokitės kokybiškais prezervatyvais, kurie pažymėti Europos Tarybos kokybės ženklu.

Daugiau informacijos prašome ieškoti adresu www.sexualhealthscotland.co.uk arba prašome skambinti informacijos linijos telefonu 0800 121 4590.